

Скорочення:

БПД	безоплатна правова допомога
БВПД	безоплатна вторинна правова допомога
КМУ	Кабінет Міністрів України
ВРУ	Верховна Рада України
ЗУ	Закон України
КПК	Кримінальний процесуальний кодекс України
Мін'юст	Міністерство юстиції України
Координаційний центр	Координаційний центр з надання правової допомоги
НААУ	Національна асоціація адвокатів України
РАУ	Рада адвокатів України
УФПД	Українська фундація правової допомоги

Текст, виділений **синім кольором**, містить гіперпосилання

1. Загальний контекст та принципові зміни підходу до надання правової допомоги за рахунок коштів державного бюджету

З 1 січня 2013 року БВПД надається особам:

- до яких застосовано адміністративне затримання;
- до яких застосовано адміністративний арешт;
- які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими;
- стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень [Кримінального процесуального кодексу України](#) захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії, а також особи, засуджені до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

Відповідно до пункту 6 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» ЗУ «Про безоплатну правову допомогу» надання безоплатної вторинної правової допомоги всім категоріям осіб, зазначеним у статті 14 зазначеного Закону, в повному обсязі забезпечується з [1 липня 2015 року](#). Таким чином, окрім зазначених вище категорій осіб право на безоплатну вторинну правову допомогу отримали такі суб'єкти:

- особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум» для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб;
- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, безпритульні діти, діти, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї;
- особи, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»;
- ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань;

- особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи;
- особи, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку;
- особи, реабілітовані відповідно до законодавства України.

У зв'язку з цим пунктом 14 розділу XIII «Перехідні положення» [ЗУ «Про прокуратуру»](#) від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII, який [вносить низку важливих системних змін до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»](#) (підпункт 64 пункту 5 розділу XII), Мін'юсту доручено утворити районні, міжрайонні, міські, міськрайонні, міжрайонні у містах центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги з урахуванням потреб відповідної адміністративно-територіальної одиниці та забезпечення доступу осіб до БВПД.

На виконання зазначеної норми Закону наказом Мін'юсту від 10 березня 2015 року № 331/5 «Питання розвитку системи безоплатної вторинної правової допомоги» утворено 100 місцевих центрів з надання БВПД (у кожному регіоні від трьох до дев'яти таких центрів).

1 липня 2015 року в усіх регіонах України розпочали роботу 100 місцевих центрів з надання БВПД, які надають таку допомогу соціально незахищеним категоріям громадян у цивільному та адміністративному процесах.

[Перший київський місцевий центр з надання БВПД](#) відкрив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк. Участь у відкритті взяли також Міністр юстиції України Павло Петренко, Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Роман Ващук та директор Координаційного центру з надання правової допомоги Андрій Вишневецький.

Контакти регіональних центрів з надання БВПД – [ТУТ](#).

Контакти місцевих центрів з надання БВПД – [ТУТ](#).

2. Нормативно-правова база та її удосконалення

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ТА ІНШИХ АКТІВ У СФЕРІ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

1. Конституція України (стаття 59)
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (пункт 3 статті 6)
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.12 № 4651-VI
4. Цивільний процесуальний кодекс України
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X

ЗАКони УКРАЇНИ:

6. від 14.10.14 №1697-VII «Про прокуратуру»
7. від 05.07.12 № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»
8. від 02.06.11 № 3460-VI «Про безоплатну правову допомогу»

ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

9. від 17.09.14 № 465 «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу»
10. від 02.07.14 № 228 «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України»
11. від 04.03.13 № 130 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу»
12. від 13.02.13 № 394 «Про затвердження Державної цільової програми формування системи безоплатної правової допомоги на 2013-2017 роки»
13. від 20.06.12 № 552 «Про умови оплати праці працівників Координаційного центру з надання правової допомоги та його територіальних відділень»
14. від 06.06.12 № 504 «Про утворення Координаційного центру з надання правової допомоги та Центру правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції»

15. від 11.01.12 № 8 «Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі»
16. від 28.12.11 № 1363 «Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою »
17. від 28.12.11 № 1362 «Про затвердження Порядку і умов проведення конкурсу та вимог до професійного рівня адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги»

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ:

18. від 13.08.14 № 720-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству юстиції на 2014 рік»
19. від 04.07.12 № 435-р «Про схвалення Концепції Державної цільової програми формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 – 2017 роки»

НАКАЗИ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ:

20. від 25.12.2015 № 2748/5 «Про реформування територіальних органів Міністерства юстиції України та розвиток системи надання безоплатної правової допомоги»
21. від 30.04.15 № 633/5 «Про затвердження Порядку ведення Координаційним центром з надання правової допомоги Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу»
22. від 31.12.14 № 287/7 «Про затвердження плану заходів щодо розвитку системи надання безоплатної правової допомоги»
23. від 16.10.14 № 1702/5 «Про затвердження форми акта надання безоплатної вторинної правової допомоги та додатків до нього»
24. від 25.02.14 № 368/5 «Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі»
25. від 15.11.13 № 2424/5 «Про укладення Меморандуму про співпрацю між Національною асоціацією адвокатів України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги»
26. від 30.10.12 № 1582/5 «Про затвердження Переліку питань для тестування претендентів під час другого етапу конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги»
27. від 15.10.12 № 1520/5 «Про затвердження форм документів, що використовуються під час проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються до надання безоплатної вторинної правової допомоги»
28. від 02.07.12 № 968/5 «Про утворення центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги»
29. від 02.07.12 № 967/5 «Про затвердження Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги»
30. від 15.06.12 № 891/5 «Про затвердження Порядку та критеріїв залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги»
31. від 28.03.12 № 483/5 «Про затвердження Типового положення про установу з надання безоплатної первинної правової допомоги»
32. від 21.09.11 № 3047/5 «Про затвердження Порядку роботи громадської приймальні з надання безоплатної первинної правової допомоги»

НАКАЗИ ІНШИХ ЦОВВ:

33. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 14.03.2013 № 246 «Про внесення змін до Порядку визначення предмета закупівлі»
34. Наказ Міністерства фінансів України від 01.03.2013 № 348 «Про затвердження Змін до Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету»

Разом з тим нові потреби суспільства вимагають змін у законодавстві. Зокрема, з метою спрощення доступу до безоплатної правової допомоги для соціально вразливих верств населення, Міністерством юстиції України було розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання» (схвалений на засіданні Уряду 26 серпня 2015 року, внесений на розгляд Верховної Ради України 7 вересня 2015 року за № 3044, рекомендований профільним комітетом Верховної Ради України для прийняття у першому читанні 4 листопада 2015 року), яким, зокрема, пропонується:

1) конкретизувати види правових послуг БВПД, передбачивши можливість надання працівниками відповідного місцевого центру з надання БВПД правового висновку щодо порушеного заявником питання у випадках, коли порушене заявником питання не підлягає розгляду в судовому порядку, та уточнити правовий статус і повноваження центрів з надання БВПД;

2) з метою забезпечення доступу до БВПД найбільш вразливої категорії населення надати право на отримання БВПД особам, середньомісячний сукупний дохід яких не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму встановленого законом для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення (на сьогодні право на безоплатну правову допомогу мають особи, середньомісячний сукупний дохід сім'ї якої менше суми одного прожиткового мінімуму, встановленого законом);

3) доповнити перелік суб'єктів права на БВПД особами, які лише претендують на отримання статусу учасника АТО або внутрішньо переміщеної особи, проте відповідно до чинного Закону не належать до суб'єктів права на БВПД;

4) передбачити, що учасники бойових дій, у тому числі учасники АТО, мають право на всі види правових послуг БВПД. Чинна редакція Закону обмежує таке право лише наданням безоплатної правової допомоги в частині вирішення питань, пов'язаних із їх соціальним захистом. На сьогодні, така особа може отримати безоплатну правову допомогу лише у разі порушення права на пільги та гарантії соціального захисту, передбачені Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» та «Про жертви нацистських переслідувань»;

5) встановити, що БВПД продовжує надаватися до завершення відповідної стадії кримінального провадження навіть у разі зміни (скасування) запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою слідчим суддею, судом першої інстанції;

6) конкретизувати підстави та порядок заміни адвокатів, які надають БВПД;

7) врегулювати інші питання, враховуючи практичний досвід роботи системи безоплатної правової допомоги протягом майже двох з половиною років поспіль.

Крім того, шляхом внесення змін до [Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»](#) пропонується врегулювати питання щодо отримання інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування на запит центрів з надання БВПД, що дозволить оптимізувати процедуру звернення до відповідного центру та підтвердження належності до суб'єктів права на БВПД, оскільки особам не потрібно буде збирати додаткові документи для підтвердження їх належності до вразливих категорій населення, а лише подати документ, що посвідчує особу.

Прийняття розробленого Міністерством юстиції законопроекту дозволить забезпечити ефективну реалізацію права людини на отримання якісної БВПД, стабільне функціонування системи надання безоплатної правової допомоги, а також сприятиме розвитку правової освіти в суспільстві, розвантаженню судової системи.

Під час засідання Комітету з питань правової політики та правосуддя 4 листопада 2015 року законопроект розглянуто та рекомендовано прийняття його Верховною Радою України за основу.

Також Міністерством юстиції підтримано проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб)» (реєстр. № 2373 від 13 березня 2015 року), метою якого є забезпечення реалізації гарантованого Конституцією України права на правову допомогу особам, які були вимушені залишити місця проживання внаслідок тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та обставин, пов'язаних із проведенням антитерористичної операції на території України.

Законопроектом пропонується доповнити перелік категорій осіб, які є суб'єктами права на БВПД, особами, на яких поширюється дія [Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»](#), та передбачається, що такі особи матимуть право на всі види правових послуг, передбачених частиною другою статті 13 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

Для ефективного виконання Україною міжнародних зобов'язань, взятих відповідно до Гаазької Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 року, а також приведення у відповідність з положеннями інших міжнародних договорів України у сфері цивільного судочинства та міжнародного приватного права Міністерством юстиції розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання розгляду справ з іноземним елементом» (реєстр. № 2527а від 26 серпня 2015 року). Законопроектом пропонується доповнити коло суб'єктів права на БВПД особами, які не мають в Україні зареєстрованого місця проживання чи перебування, у випадках, передбачених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Зазначені особи матимуть право на правові послуги, передбачені пунктами 2 і 3 частини другої статті 13 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» протягом розгляду справи в суді.

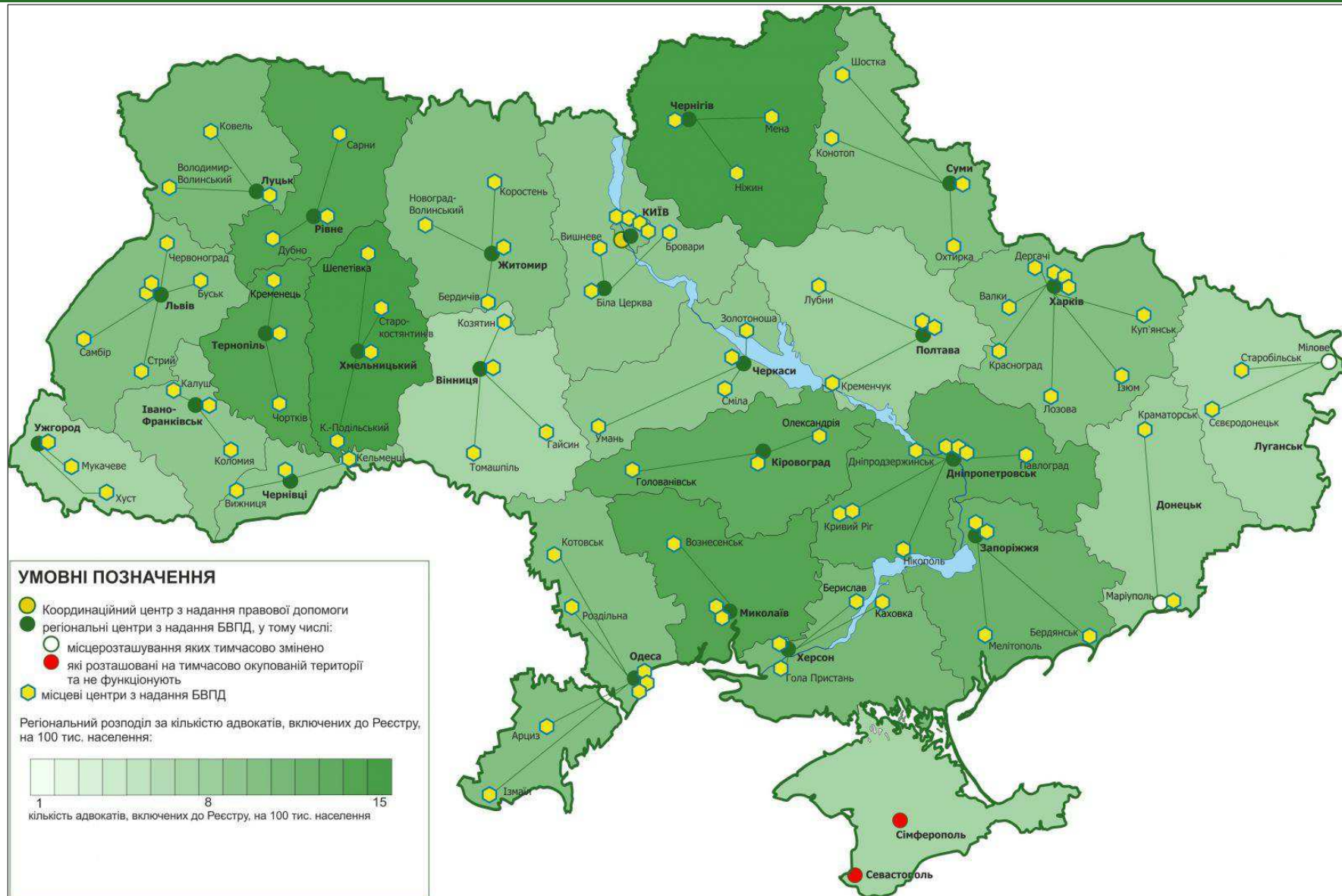
Окрім того, з метою забезпечення судового захисту іноземців та осіб без громадянства і врегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції, Кабінетом Міністрів України розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянств та врегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції» (реєстр. № 3159 від 21 вересня 2015 року). Законопроектом пропонується, зокрема передбачити право осіб, на яких поширюється дія [Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»](#), на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», до моменту прийняття рішення про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та в разі, коли особа оскаржує рішення щодо надання статусу біженця, а також у разі затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення з моменту подання особою заяви про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, у разі оскарження рішення про її затримання або примусове видворення. Прийняття запропонованих змін сприятиме вдосконаленню міграційного законодавства та покращенню роботи відповідних органів з протидії незаконній міграції, уникненню проблем, пов'язаних з утриманням нелегальних мігрантів та забезпеченню умов для реалізації їх прав. 5 листопада 2015 року законопроект прийнято Верховною Радою України у першому читанні.

З метою оптимізації системи територіальних органів Міністерства юстиції України, скорочення видатків державного бюджету на їх функціонування, розширення доступу до електронних сервісів Міністерства юстиції України та безоплатної правової допомоги, а також підвищення якості її надання 25 грудня 2015 року Міністерством юстиції прийнято наказ № 2748/5 та затверджено [План заходів з реформування територіальних органів Міністерства юстиції України та розвитку системи надання безоплатної правової допомоги](#).

Усі нормативно-правові та організаційно-розпорядчі документи, що стосуються системи БВПД, доступні у розділі «Законодавство» на [веб-сайті Координаційного центру з надання правової допомоги](#)

Карта розташування регіональних та місцевих центрів з надання БВПД

3. Конкурс з відбору адвокатів, які залучаються для надання БВПД

З метою залучення адвокатів до надання правових послуг, визначених частиною другою статті 13 ЗУ «Про безоплатну правову допомогу», суб'єктам права на БВПД, визначеним статтею 14 згаданого Закону, Міністерством юстиції регулярно проводяться конкурси з відбору адвокатів, які залучаються для надання БВПД.

6 лютого та 19 серпня 2015 року Мін'юстом прийнято накази [№ 44/7](#) та [№ 224/7](#) відповідно «Про проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги».

Заяви та документи, необхідні для участі у конкурсі, приймалися [головними територіальними управліннями юстиції в областях та місті Києві, районними, районними у містах, міськими \(міст обласного значення\), міськрайонними та міжрайонними управліннями юстиції](#) з 9 лютого по 16 березня та з 31 серпня по 30 вересня 2015 року відповідно.

Загалом на участь у сьомому конкурсі до управлінь юстиції в регіонах було подано **522 заяви** від адвокатів. На тестування з'явилося **474 адвокати**. За результатами усіх трьох етапів конкурсу **372 адвоката набрали необхідну кількість балів** для включення до реєстру адвокатів, які надають БВПД.

На участь у восьмому конкурсі було подано **668 заяв**, участь у письмовому тестуванні взяли **606 адвокатів**, а успішно пройшли всі етапи конкурсу **493 адвокати**.

Таким чином, станом на 31 грудня 2015 року у Реєстрі адвокатів, які надають БВПД, перебувають **5062 адвоката**.

Конкурси проводилися у три етапи:

- I етап** – розгляд документів, поданих претендентами – відбулися у регіонах 23-25 березня та 6-8 жовтня 2015 року;
- II етап** – письмове тестування претендентів – відбулися одночасно в регіонах 28 березня та 10 жовтня 2015 року;
- III етап** – індивідуальні співбесіди з претендентами – відбулися у регіонах відповідно до затвердженого графіку з 1 по 9 квітня та з 12 по 20 жовтня 2015 року.

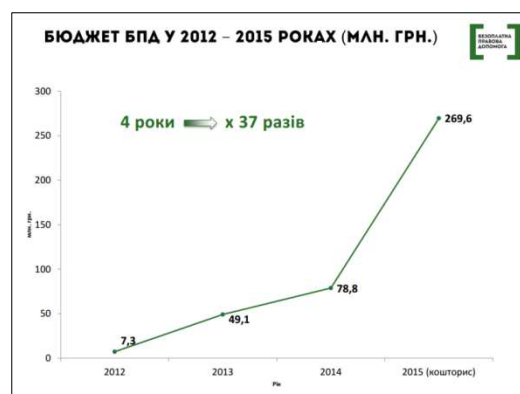

З детальною інформацією щодо проведення конкурсів з відбору адвокатів можна ознайомитись у розділі [«Конкурс адвокатів»](#).

4. Фінансування системи БВПД

У 2015 році держава виділила на фінансування системи надання БВПД майже 270 млн. грн., що перевищує фінансування 2012 року у 37 разів (7,3 млн. грн.)

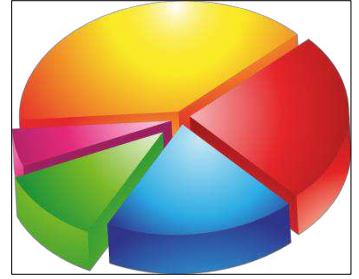
Зокрема, на оплату послуг адвокатів у бюджеті передбачено 122,4 млн. грн., а видатки розвитку системи складають 57,5 млн. грн.

5. Показники роботи системи БВПД з 1 січня по 31 грудня 2015 року

За оперативною інформацією, з **1 січня по 31 грудня 2015 року** регіональними центрами з надання БВПД (без врахування центрів в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь) видано **76223 доручення** адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **6887** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **4572** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **17288** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **38529** – для здійснення захисту за призначенням;
- **3753** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **3753** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **97** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **605** – за ухвалою суду у кримінальних провадженнях щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру, у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією), або у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **1222** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

За період з 1 липня по 31 грудня 2015 року до місцевих центрів з надання БВПД звернулися **38461 особа**. **28565** особам було надано роз'яснення, консультацію працівником центру, **6070** клієнтів було спрямовано до установ, організацій, з якою центром організовано співпрацю для надання правової допомоги по суті порушеного питання. Рішення про надання БВПД було прийнято щодо **8972 осіб**, які мають право на таку допомогу. Всього було видано **9165 доручень** центром про призначення адвоката для надання БВПД.

Найбільше звернень зареєстровано від інвалідів (43,4%), малозабезпечених осіб (43,1%) та ветеранів війни (10,4%).

При цьому клієнти найчастіше звертаються з питань соціального забезпечення (15,9%), цивільного (14,2%), житлового (12,6%), сімейного (10%), спадкового (9,6%), земельного (8,2%), договірної (7,6%), трудового (5,2%) та адміністративного (2,9%), іншого цивільного (14,6%) права та виконання судових рішень (2,5%).

6. Оплата послуг адвокатів, які надають БВПД

З 1 січня по 31 грудня 2015 року адвокатам, які надають БВПД, виплачено **80 066 800 грн.** Обсяг зареєстрованих фінансових зобов'язань станом на 31 грудня 2015 року становив **80 076 600 грн.** Кредиторська заборгованість перед адвокатами складає **9 800 грн.**

З **113 400 500 грн.**, передбачених кошторисом на січень – грудень 2015 року, станом на 31 грудня 2015 року було фактично профінансовано **89 256 800 грн.**

7. Стратегічні ініціативи

а. Підтримка розвитку системи БПД в рамках проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні»

Протягом **13 березня – 30 квітня 2015 року** команда проекту у співпраці з Координаційним центром проводили відкритий конкурс претендентів на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД. Методика відбору кандидатів, порядок проведення конкурсу, а також форма он-лайн заявки були розроблені за експертної підтримки проекту.

Переглянути **проміжний аналітичний звіт** щодо конкурсу претендентів на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД можна [ТУТ](#).

9-10 червня 2015 року за підтримки проекту відбулося [засідання експертних груп](#) з питань інтеграції безоплатної вторинної та первинної правової допомоги, до складу яких входили директори окремих місцевих центрів з надання БВПД, представники всеукраїнських та регіональних громадських організацій, центрів правової інформації та консультацій тощо. Захід було організовано УФПД за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у співпраці з Координаційним центром.

З 12 по 16 червня 2015 року представники проекту брали участь в інтерв'юванні кандидатів на посади начальників відділів взаємодії із суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги (інтеграторів) 100 місцевих центрів з надання БВПД.

Методику відбору кандидатів було розроблено за експертної підтримки Проекту на основі процедури відбору директорів місцевих центрів з надання БВПД. Для проведення відбору інтеграторів у співпраці з експертами Проекту були розроблені методичні рекомендації для членів комісії, опис компетенцій інтегратора, необхідних для роботи на посаді в місцевому центрі з надання БВПД, та перелік запитань для проведення структурованого інтерв'ю.

20 та 22 червня 2015 року за підтримки проекту проходив навчальний семінар для керівного складу системи БПД. Участь у семінарі взяли директори регіональних центрів з надання БВПД, директори та виконуючі обов'язки директорів місцевих центрів з надання БВПД, керівництво та представники команди Координаційного центру з надання правової допомоги.

З 13 по 19 липня 2015 року за підтримки проекту тривало [робоче відрядження](#) представників команди Координаційного центру – заступника директора Олександра Баранова та начальника управління стратегічного розвитку Сергія Троценка – до Канади, протягом якого вони мали змогу ознайомитися з досвідом цієї країни щодо впровадження інноваційних інформаційних технологій в наданні та управлінні послугою надання правової допомоги громадянам.

З 27 жовтня по 30 листопада 2015 року Координаційним центром з надання правової допомоги та відкритою громадською платформою розвитку української системи безоплатної правової допомоги проводився конкурс на посади заступників начальників відділів організаційної роботи, юридичного забезпечення діяльності та інформації регіональних центрів з надання БВПД («фахівців з комунікації»). Організаційне та методичне забезпечення проведення конкурсу здійснили УФПД та українсько-канадський проект «Доступна та якісна правова допомога в Україні». Усього було отримано документи від **131 претендента**. За результатами їх опрацювання **56 претендентів** було запрошено на співбесіди із членами конкурсної комісії. За результатами конкурсу членами конкурсної комісії рекомендовано до призначення на ці посади фахівців у 10 регіонах.

10-12 грудня 2015 року за підтримки проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» та Міжнародного фонду «Відродження» проходив [семінар для керівного складу системи безоплатної правової допомоги](#), на якому обговорювалися тенденції розвитку системи БПД у 2016 році. Участь у семінарі взяла директор проекту **Лариса Бізо**, яка зазначила, що «*Такі зустрічі, на наш погляд, хороша можливість планувати діяльність разом та знаходити нові інноваційні шляхи розвитку системи безоплатної правової допомоги*».

У заході, окрім української команди проекту, також взяли участь канадські експерти, зокрема, радник з комунікації **Мішель Амар**, радник з управління персоналом **Сильвія Поллак** та радник з гендерної рівності **Полін Ренкін**.

14-15 грудня 2015 року за підтримки проекту у Києві відбувся дводенний тренінг для менеджерів з якості регіональних центрів з надання БВПД на тему: «Правова допомога потерпілим від насильства в сім'ї». Метою проведення тренінгу була допомога його учасникам у розвитку навичок роботи з такими вразливими категоріями осіб, як потерпілі від домашнього насильства.

З метою **сприяння інтеграції** первинної і вторинної безоплатної правової допомоги на рівні територіальних громад шляхом налагодження та розгортання співпраці між місцевими центрами, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування/місцевої влади, проектом «Доступна та якісна правова допомога в Україні» спільно з Міжнародним фондом «Відродження» було оголошено [конкурс проектів «Інтеграція первинної і вторинної безоплатної правової допомоги на рівні територіальних громад»](#).

Загалом на конкурс було подано **224 концепції**, з яких **81 концепція** була схвалена конкурсною комісією до участі у другому етапі конкурсу. За результатами конкурсу було рекомендовано до підтримки **36 грантових проектів** з 20 регіонів України.

15-22 грудня 2015 року за підтримки проекту співробітники відділів контрактно-договірної роботи, фінансів та бухгалтерського обліку регіональних центрів з надання БВПД, а також фахівці Координаційного центру [пройшли перший етап курсу навчання](#) по роботі з програмним забезпеченням 1С, яке є необхідним кроком для автоматизації та оптимізації процесів управління фінансами.

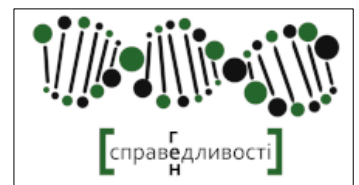
За фінансової підтримки у рамках проекту було створено спеціальну серію програм **«Ген справедливості»** на Громадському радіо, яка присвячена різноманітним питанням надання БПД в Україні та має на меті інформування суспільства щодо права на таку допомогу, важливих подій та ініціатив у сфері, сприяти підвищенню рівня обізнаності населення щодо прав на отримання безоплатної правової допомоги.

У рамках серії програм, які виходять щосередини, їх ведуча українська письменниця, адвокат та правозахисниця **Лариса Денисенко** запрошує до розмови представників Міністерства юстиції України, Координаційного центру з надання правової допомоги, регіональних центрів БВПД, адвокатів, що надають таку допомогу та їхніх клієнтів, представників органів адвокатського самоврядування, громадських активістів, правозахисників, міжнародних експертів, волонтерів тощо. Впродовж березня – листопада 2015 року вийшла **41 радіопередача**. Усі вони доступні для прослуховування на сайті Координаційного центру у розділі [«Ген справедливості»](#).

За підтримки проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» та у співпраці з УФПД у вересні було видано інформаційний буклет [«Що таке безоплатна вторинна правова допомога та як її отримати?»](#) накладом у 150 тисяч примірників.

Тираж буклетів направлено до усіх регіональних та місцевих центрів з надання БВПД, та розповсюджуються ними серед населення регіонів.

Крім того, за підтримки проекту було **створено робочу групу** з розвитку комплексної інформаційно-аналітичної системи надання БВПД (**КІАС**), яка включає представників Координаційного центру та залучених експертів у сфері інформаційних технологій. Зокрема, був

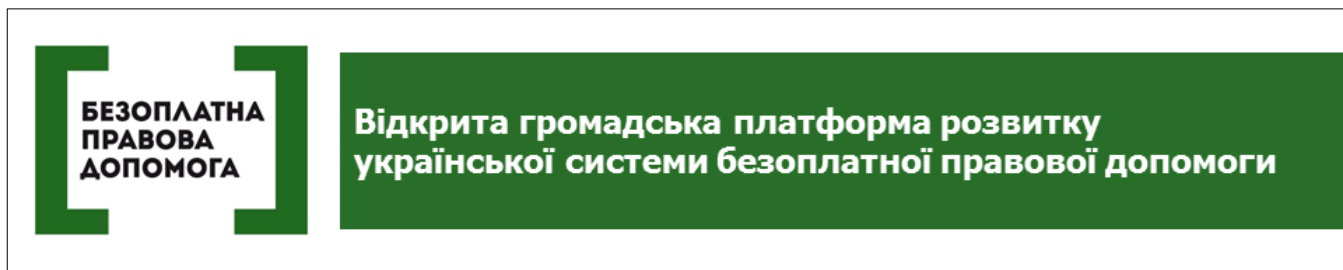

розроблений модуль «Реєстрації звернень клієнтів до місцевих центрів БВПД» у рамках комплексної інформаційно-аналітичної системи забезпечення надання БПД. Модуль працював у тестовому режимі і використовувався працівниками відділів попередньої роботи з клієнтами місцевих центрів з надання БВПД. З 1 січня 2016 року модуль планується ввести в дію і таким чином перейти на електронну реєстрацію клієнтів та звернень клієнтів місцевих центрів у 100% випадків.

Інформацію про діяльність проекту можна отримати на офіційному [сайті проекту](#) та сторінці проекту в мережі [Facebook](#)

б. Відкрита громадська платформа розвитку української системи БПД

12 березня 2015 року відбулася робоча зустріч членів Громадської платформи з метою обговорення проекту оголошення про проведення відкритого конкурсу претендентів на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД та форми подання заявок на участь у ньому, яка буде доступна для всіх заінтересованих осіб в електронній формі на спеціально створеному для конкурсу сайті.

6 квітня 2015 року в приміщенні Міністерства юстиції України під головуванням адвокатки, правозахисниці та письменниці Лариси Денисенко відбулось засідання Громадської платформи, на якому було обговорено результати подання заявок претендентами на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД та підходи до проведення інтерв'ю з претендентами, які відбулися впродовж 20 – 29 квітня 2015 року, а також в цілому схвалено склад і графіки засідань відповідних підкомісій.

Протягом **12 – 16 червня 2015 року** представники громадської платформи у якості членів конкурсних комісій брали участь в інтерв'юванні претендентів на посади начальників відділів взаємодії з суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги місцевих центрів з надання БВПД (інтеграторів).

25-27 та 30 листопада 2015 року представники громадської платформи у якості членів конкурсних комісій брали участь в інтерв'юванні претендентів на посади заступників начальників відділів організаційної роботи, юридичного забезпечення діяльності та інформації регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги («фахівців з комунікації»). За результатами конкурсу членами конкурсної комісії рекомендовано до призначення на ці посади фахівців у 10 регіонах.

Детальніше про діяльність громадської платформи – [ТУТ](#).

с. Організація обміну досвідом та підвищення кваліфікації адвокатів з метою формування єдиних підходів щодо стратегії і тактики здійснення захисту, гарантованого державою

З метою формування єдиних підходів щодо стратегії і тактики здійснення захисту, гарантованого державою, Координаційний центр продовжує практику обміну досвідом та підвищення кваліфікації адвокатів системи БПД.

16 – 18 травня та 30 – 31 травня 2015 року за сприяння Американської асоціації юристів Ініціатива з верховенства права та Української фундації правової допомоги проходив тренінг для адвокатів-тренерів, а **у червні – липні 2015 року** – **коло з 51 каскадного тренінгу для адвокатів у регіонах** на тему: «Роль захисника при визначенні кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень, дії захисника у кримінальних провадженнях, які потребують судово-медичної експертизи». Участь у каскадних тренінгах взяли **1575 адвокатів**, з яких 41 адвокат не працює у системі БВПД.

3-5 жовтня та 18-19 жовтня 2015 року відбувся черговий тренінг для адвокатів-тренерів/модераторів на тему «Особливості захисту у кримінальних провадженнях про злочини проти основ національної безпеки і військові злочини. Захист у кримінальних провадженнях про незаконний обіг наркотичних засобів. Здійснення захисту при застосуванні негласних слідчих (розшукових) дій». Тренінг було організовано Координаційним центром з надання правової допомоги спільно з ВГО «Об'єднанням адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» та Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні.

За результатами участі у тренінгу за період з листопада по грудень 2015 року адвокатами-тренерами проведено 54 каскадні тренінги на вищезгадану тему, участь у каскадних тренінгах взяли **1980 адвокатів**.

Окрім того, у 2015 році Координаційним центром спільно з Всеукраїнською Благодійною Фундацією «Право на захист» та Українською Гельсінською спілкою з прав людини у рамках проекту «Адвокація та підвищення спроможності уряду у сфері міграції» за фінансової підтримки Європейського Союзу за участі Верховного комісара ООН у справах біженців та міжнародної організації ХАЙЕС проведено 11 тренінгів для адвокатів, зокрема, тих, які надають БВПД, на тему «Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод в справах про видворення, екстрадицію та відмову в наданні захисту шукачам притулку».

Крім того, для посилення обміну кращим досвідом Координаційним центром ініційовано розроблення та видання серії методичних рекомендацій для адвокатів, які надають БВПД:

Орієнтовний перелік тем методичних рекомендацій	
Розроблено та видано	
1.	«Дії захисника при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення»
2.	«Дії захисника при вирішенні питання про обрання, продовження, скасування або зміну запобіжного заходу»
3.	«Дії захисника під час кримінального провадження в суді першої інстанції»
4.	«Практика ведення адвокатських досьє»
5.	«Вступ адвоката у справу. Початкові дії»
Перебувають на стадії обговорення та редагування	
6.	«Дії захисника щодо оскарження дій, рішень та бездіяльності прокурора, слідчого, слідчого судді»;
7.	«Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень»;
8.	«Дії захисника з окремих питань застосування заходів забезпечення кримінального провадження»;
Планується розробити та видати	
9.	«Дії захисника з доказування на різних стадіях кримінального провадження (збирання доказів, адвокатське розслідування)»;
10.	«Дії захисника у кримінальному провадженні на підставі угод»;
11.	«Дії захисника із забезпечення доступу до належної медичної допомоги»;
12.	«Дії захисника у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру та примусового лікування»;

13. «Дії захисника у кримінальному провадженні щодо застосування окремих заходів кримінально-правового впливу»;

14. «Дії захисника у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх».

Крім того, поза серією методичних рекомендацій експертами заплановано розроблення пам'яток «Захист адвоката. Гігієна та психологія», а також «Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Критерії прийнятності».

d. Дистанційне навчання

Дистанційний курс навчання розроблено у 2015 році в рамках реалізації Програми підтримки реформування кримінального процесу за фінансової підтримки Бюро з міжнародних питань у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків та правоохоронних питань (INL) Державного департаменту США. Над його розробкою працювали фахівці Координаційного центру з надання правової допомоги, регіональних та місцевих центрів з надання БВПД, Американської асоціації юристів «Ініціатива з верховенства права», Української фундації правової допомоги, українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», експертів дистанційного навчання.

Навчання складається із 5 модулів:

Модуль 1. Засади системи безоплатної вторинної правової допомоги в Україні;

Модуль 2. Порядок та умови укладання контрактів/договорів;

Модуль 3. Порядок взаємодії центрів з адвокатами при наданні безоплатної вторинної правової допомоги;

Модуль 4. Стандарти якості надання безоплатної правової допомоги;

Модуль 5. Оплата послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Дистанційний формат навчання був обраний не випадково, адже це найбільш зручний спосіб проходження курсу, який дозволяє учасникам самостійно обирати час та місце для виконання завдань, та дає змогу охопити більшу кількість осіб, ніж у форматі очного навчання.

Перший курс дистанційного навчання «Вступ до системи безоплатної вторинної правової допомоги» проводився з 1 по 29 листопада 2015 року. Всього для проходження курсу зареєструвалося 1206 учасників, у тому числі 733 працівники місцевих центрів та 179 адвокатів, відібрані протягом 8-го конкурсу адвокатів. Згадані категорії осіб є цільовими групами, на які і розрахований курс дистанційного навчання.

З 1206 зареєстрованих учасників курсу успішно пройшли курс 757 учасників, що складає 63 % від загальної кількості.

За час проходження курсу слухачі мали змогу ознайомитися з основною інформацією щодо системи надання БВПД, що стала в нагоді як адвокатам, що лише долучилися до роботи в системі БВПД, так і працівникам центрів з надання БВПД, які поки не мають великого досвіду роботи у системі. Під час проходження навчання слухачі також ознайомилися з відео-презентаціями, навчальними матеріалами, спілкувалися на тематичних форумах під керівництвом досвідчених спеціалістів, та перевірили свої знання під час виконання тестових і творчих завдань.

e. Інформаційний дайджест системи БПД

З метою об'єднання усіх учасників процесу організації надання БПД навколо спільних цінностей і принципів; повідомлення про формування та реалізацію єдиної державної політики у сфері БПД; інформування про важливі факти та події у системі; обміну кращими практиками як адвокатської, так і управлінської діяльності; відзначення та популяризація професійних досягнень адвокатів

системи, Координаційним центром спільно з центрами з надання БВПД та адвокатами системи створено [інформаційний дайджест системи БПД](#).

Запроваджений на періодичній основі, дайджест має на меті об'єднати всіх учасників процесу організації надання БПД навколо спільних цінностей і принципів. При цьому, даний інформаційний продукт може бути корисним для усіх, хто цікавиться питанням надання БПД ззовні системи.

Номери дайджесту системи БПД: [№1](#) (вересень 2014), [№2](#) (жовтень 2014), [№3](#) (листопад 2014), [№4](#) (грудень 2014), [№5](#) (січень-лютий 2015), [№6](#) (березень 2015), [№7](#) (квітень 2015), [№8](#) (травень 2015), [№9](#) (червень-серпень 2015), [№10](#) (вересень-жовтень 2015), [№11](#) (листопад-грудень 2015).

е. Інформування громадськості щодо початку роботи 100 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги

100 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги відкрили двері для жителів місцевих громад у всіх регіонах України з 1 липня цього року (крім тимчасово окупованих територій).

З метою доведення інформації про початок роботи місцевих центрів, про інформування громадян щодо того, хто може скористуватися БПД, які центри та за якими адресами відкрилися у кожному конкретному регіоні – у всіх областях України впродовж першого тижня після їх відкриття пройшли презентаційні комунікативні заходи – прес-конференції та круглі столи із залученням широкого кола ЗМІ. Метою цих заходів було представлення роботи центрів на місцях – їх місії, завдань та функцій, а також налагодження комунікації місцевих центрів з місцевою територіальною громадою, установами та організаціями, які надають різні види правових послуг мешканцям територіальних громад, повідомлення громад регіонів про початок роботи центрів та інформування їх щодо того, хто має право скористатися послугою БВПД та як це зробити.

Так, місцевими центрами спільно із відповідними регіональними центрами було проведено **21 прес-конференцію та 67 круглих столів** за участі голів та інших представників ОМС, територіальних підрозділів ЦОВВ, правозахисних громадських організацій та об'єднань, представництв міжнародних організацій, представників органів адвокатського самоврядування та адвокатів, засобів масової інформації тощо. За результатами заходів впродовж липня та серпня 2015 року відповідні інформаційні сюжети виходили на регіональних телеканалах та радіо, статті у пресі та інтернет-виданнях.

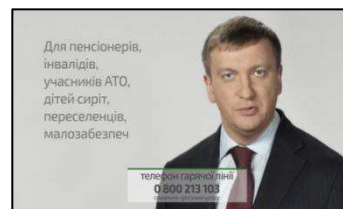
Крім того, з метою інформування широкого кола громадян, щодо роботи місцевих центрів, їх місцезнаходження у кожному регіоні, а також порядку отримання БВПД та суб'єктів права на таку допомогу, впродовж вересня та листопада 2015 року пройшли **вуличні інформування громадян**. Під час цих заходів працівники центрів та територіальних управлінь юстиції інформували громадян на вулицях міст, містечок та сіл (зокрема, у найбільш залюднених місцях, у відділеннях пошти, на зупинках громадського транспорту, вокзалу, ринках тощо) щодо права на БПД, а також роздавали відповідну інформаційну продукцію.

За підтримки проекту «Консолідація розробки реформ у сфері юстиції в Україні», який фінансується Європейським Союзом та Радою Європи і реалізується Радою Європи, видано черговий тираж інформаційних буклетів «Що таке безоплатна вторинна правова допомога та як її отримати?» накладом у 150 тисяч примірників. Раніше такий самий тираж інформаційних буклетів було видано за підтримки проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні».

ф. Соціальне відео щодо можливостей для громадян отримати безоплатну правову допомогу за рахунок держави

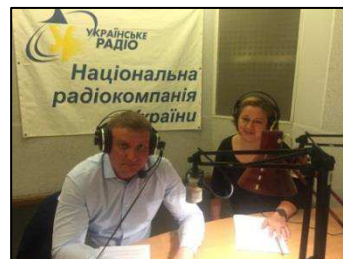
Упродовж вересня в ефірах **загальнонаціональних українських телевізійних каналів** а також обласних державних телерадіокомпаній пройшла трансляція соціального відео щодо можливостей для громадян отримати безоплатну правову допомогу за рахунок держави, відзнятого за участі Міністра юстиції України Павла Петренка.

Соціальне відео доступне до перегляду на офіційному YouTube-каналі Координаційного центру за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=3FxyTKmXl8>

f. Цикл правопросвітницьких програм на «Українському радіо»

30 вересня 2015 року з метою забезпечення поінформованості громадян щодо реалізації права на отримання БВПД на Першому каналі Українського радіо розпочався **цикл програм «Твоє право»**. Програма виходить щосередини о 20:30 год. Кожного випуску ведучі програми разом із Міністром юстиції Павлом Петренком обговорюють актуальні питання, з якими українці найчастіше звертаються до центрів надання безоплатної правової допомоги.

Правові консультації Міністра юстиції підготовані фахівцями Координаційного центру з надання правової допомоги у співпраці із регіональними та місцевими центрами з надання БВПД за результатами аналізу типових звернень громадян до цих центрів.

Окрім того, на офіційному сайті Міністерства юстиції відкрито спеціальну рубрику, де можна ознайомитися із правовими консультаціями щодо питань, з якими громадяни звертаються до центрів, та відповідями на них.

Адреса рубрики: <https://minjust.gov.ua/ua/news/category/4>

f. Всеукраїнський контактний центр системи безоплатної правової допомоги

03 жовтня 2015 року в Чернівцях [відкрито всеукраїнський контактний центр системи безоплатної правової допомоги](#).

Контактний центр має на меті оперативно реагувати на звернення громадян про надання БПД, забезпечити належне реагування на проблемні питання, які порушують громадяни, та надання роз'яснень законодавства у сфері безоплатної правової допомоги.

Станом на 31 грудня 2015 року було прийнято більше **26 664 вхідних дзвінків**. Здебільшого телефонні консультації (**42%** від загальної кількості усіх телефонних дзвінків) стосувались питань пенсійного забезпечення, соціального захисту, зокрема, отримання пільг для учасників АТО, призначення субсидій, виплат аліментів, земельних питань, контактів державних установ та організацій (гарячих ліній), які опікуються питаннями надання правової допомоги переселенцям та учасникам АТО.

Приблизно третину телефонних дзвінків (**28%**), які надійшли до контактного центру, становили запити інформації про адреси та контактні дані місцевих центрів з надання БВПД у регіонах. Близько 16% усіх дзвінків – повідомлення про випадки затримання осіб та винесення постанов/ухвал про залучення захисника для здійснення захисту за призначенням, які переадресовані на відповідні регіональні центри з надання БВПД. Решта дзвінків – надання консультацій і роз'яснень з питань отримання безоплатної правової допомоги.

Контактний центр системи БПД надає такі послуги:

- *консультування з питань, пов'язаних з наданням БПД;*
- *інформування про гарячі телефонні лінії з питань надання соціальних послуг та захисту прав людини (обсяг послуги поступово розширюватиметься);*

- отримання інформації про випадки затримання осіб відповідно до кримінального процесуального законодавства та законодавства про адміністративні правопорушення для призначення таким особам адвоката за рахунок держави;
- забезпечення зв'язку з усіма центрами з надання БВПД, надання інформації про їх місцезнаходження, контактні номери телефонів, інші засоби зв'язку;
- забезпечення зворотного зв'язку з питань надання БВПД, в тому числі – прийняття скарг на діяльність центрів та адвокатів;
- інформування про можливості отримання правової допомоги від інших організацій, в тому числі недержавних, з якими у центрів з надання БВПД налагоджені партнерські стосунки.

Номер телефону: **0 800 213 103**, цілодобово, дзвінки в межах України безкоштовні.

Детальну інформацію стосовно діяльності регіональних та місцевих центрів з надання БВПД можна отримати на [офіційних сайтах регіональних центрів](#), де створені окремі розділи про кожен місцевий центр, а також на сторінках Координаційного центру в соціальних мережах: [Facebook](#), [Twitter](#), [Google+](#), [YouTube](#).

g. Реалізація пілотного проекту щодо загальної оцінки фінансового управління і контролю в системі БПД в рамках продовження співпраці між Національною академією фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди та Держфінінспекцією України.

У лютому-травні 2015 року Національною академією фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди спільно з Держфінінспекцією України був реалізований другий етап пілотного проекту щодо загальної оцінки фінансового управління і контролю в системі БПД.

На цьому етапі пілотного проекту було зосереджено увагу на запровадженні з 1 липня 2015 року діяльності по всій території України 100 місцевих центрів з надання БВПД, та проблемах, пов'язаних зі своєчасністю відкриття місцевих центрів та ефективністю їх функціонування, а також забезпеченням реалізації покладених на місцеві центри повноважень. Перший і другий етапи пілотного проекту є складовими процесу впровадження в Україні системного підходу щодо управління ризиками в державних органах.

Незмінними партнерами у реалізації другого етапу пілотного проекту виступили Мін'юст та Координаційний центр, діяльність якого стала об'єктом дослідження з точки зору управління процесом редизайну усієї системи БВПД, пов'язаного з відкриттям 100 нових місцевих центрів, як 3-го рівня системи.

У ході проекту, зокрема, проаналізовано оновлене внутрішнє середовище системи БВПД, розподіл повноважень та відповідальності між основними учасниками: Мін'юстом, Координаційним центром, Головними територіальними управліннями юстиції, регіональними та місцевими центрами з надання БВПД та адвокатами, які надають БВПД. Окремо розглянуто систему підзвітності, процес доступу до БВПД у цивільних та адміністративних справах та організацію її надання відповідно до чинного законодавства.

Під час пілотного проекту використовувалися результати попереднього «пілоту» щодо запровадження системи фінансового управління та контролю на прикладі діяльності Координаційного центру (проведеного у листопаді – грудні 2014 року).

Ознайомитись з презентацією результатів першого етапу можна [тут](#).

У ході **другого етапу** пілотного проекту переглянуто попередньо сформовану стратегічну ціль діяльності Координаційного центру та уточнено її як «забезпечити надання доступної, своєчасної та якісної безоплатної вторинної правової допомоги особам, які мають на неї право,

через запровадження трирівневої моделі управління в системі надання безоплатної правової допомоги».

Також переглянуто ризики, ідентифіковані за результатами попереднього проекту, та визначено їх пріоритетність в оновленому середовищі.

Поряд з цим визначено нові ризики трирівневої структури системи БВПД:

- (часткова) неготовність до запуску трирівневої системи БВПД з 01.07.2015 року;
- недостатня забезпеченість усіх місцевих центрів БВПД кваліфікованим персоналом;
- висока «собівартість» системи, значні витрати часу учасників системи на реалізацію встановлених процедур внаслідок лише часткової автоматизації основних процесів організації надання БВПД;
- низька оперативність отримання інформації про роботу оновленої системи керівництвом Координаційного центру, повільна реакція на диспропорції роботи системи;
- невідповідність «пропускної здатності» (частини) місцевих центрів кількості клієнтів, які до них звернулися;
- невирішення проблеми особи, що звернулася до місцевого центру, по суті;
- репутаційні втрати системи БВПД, нівелювання її незалежного статусу і можливе поглинання з боку органів адвокатського самоврядування;
- конфлікт інтересів через подвійне підпорядкування та підзвітність керівника місцевого центру директору Координаційного центру та регіонального центру;
- конфлікт інтересів у директорів місцевих центрів внаслідок призначення на такі посади осіб, які є адвокатами та входять до органів адвокатського самоврядування.

Способами реагування на ризики, які були прийняті робочою групою, стало їх зменшення, або прийняття. Для зменшення ризиків були розроблені заходи та рекомендації з визначенням очікуваного результату від їх впровадження.

h. Запровадження внутрішнього фінансового контролю.

З січня 2015 року розпочалося фактичне функціонування відділу внутрішнього фінансового контролю, стратегічною ціллю якого стало впровадження ефективної системи внутрішнього контролю в усій системі БПД та налагодження процесу проведення внутрішнього аудиту в регіональних та місцевих центрах з надання БВПД.

У 2015 році проведено 7 внутрішніх аудитів в регіональних центрах з надання БВПД в [Чернівецькій](#), [Полтавській](#), [Дніпропетровській](#), [Харківській](#), [Одеській](#) та [Кіровоградській](#) областях. В процесі аудитів було оцінено діяльність згаданих центрів, дотримання ними законності використання і збереження майна, проведення господарської діяльності. Також за результатами аудитів виявлено недоліки та порушення в діяльності центрів, надано рекомендації щодо їх усунення та запроваджено процес моніторингу впровадження даних рекомендацій.

Крім того, на основі проведених аудитів зібрано інформацію про типові ризики системи БВПД і розпочато процес формування та запровадження дієвих механізмів для управління даними ризиками. Вся концепція розбудови системи внутрішнього контролю в системі БВПД як комплексної, вертикально інтегрованої системи ґрунтується на концепції управління ризиками.

Розбудова системи внутрішнього контролю в Координаційному центрі та системі БВПД проводиться в контексті розбудови системи внутрішнього контролю Мінюсту з врахуванням рекомендацій Національної академії фінансів та економіки Міністерства фінансів Королівства Нідерланди та Держфінінспекції України, спрямованих на впровадження в Україні системного підходу щодо управління ризиками в державних органах.

Переглянути План проведення внутрішніх аудитів можна [ТУТ](#).